

нѣкому паритѣ си на заимъ, то ще са ползувамъ, отъ тѣхъж не азъ до опредѣленното врѣме (вааде), но този комуто сѣмъ ги далъ. Значи, кредита прѣнася капиталитѣ отъ рѣка въ рѣка. Полезно-ли е това за обществото? Може да бѣде полезно, може и да не е. Сичко зависи отъ това, въ какви рѣце влѣзва капиталата. Ако дава на заемъ челоуѣкъ кѣопавъ и мѣрзеливъ, а на такъвъ, който ще ги употреби за обработванието на разни стоки, то обществото има полза, защото съ това уголѣмява са количеството на нужнитѣ за него нѣща. Ако-ли капиталата мине въ рѣцетѣ на нѣкой пиеница (хуварда), за обществото това е вредно, защото той ще го похарчи за вино, за префа и др., и капиталата тогава не сѣмо ще са прахоса за нѣща непотребни на обществото, но и ще подкрепя такива занятия, които не сѣ нужни досушъ за обществото, на пр. скѣпи вина и пр. Ако пиеницата неможеше да заеме пари, тогава по малко щѣха да са разпродаватъ разни вина, мезета и т. н. за това тѣзи хора, които сѣ турили капиталата си за изработванието на тѣзи произведения, ще хванѣтъ да си напушѣтъ занаята; значи, че у тѣхъ ще остане свободенъ капиталата, когато тѣ ще употребѣтъ за изработванието на други стоки. Тѣ може да го употребѣтъ за нѣща тѣй сѣщо безполезни както и вината, тогава обществото нищо не са ползува; а може това и да не стане: тѣ могатъ да го употребѣтъ за изработванието на нѣща наистина полезни за обществото.

Значи, кредита може да бѣде за обществото и полезенъ и вредителенъ, съгласно съ това, кой са ползува отъ него. У насъ, н. п., потрѣбенъ е кредитъ за селенитѣ: Да имаше селенина възможность да заема, той не щѣше да продава кравата си за полвинъ цѣна, за да си илати данока; продаде ѣж за полвинъ цѣна, а подиръ даде и ѣж купи три пѣти по скѣпа. Или, му откраднали коня, или нѣма берекетъ